

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

7.7.2008

B6-0348/2008

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

poliittisten ryhmien jättämien suullisesti vastattavien kysymysten johdosta

työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Jan Marinus Wiersma, Kristian Vigenin, Magda Kósáné Kovács, Claudio Fava, Gianni Pittella, Adrian Severin ja Katalin Lévai PSE-ryhmän puolesta

Viktória Mohácsi, Marco Cappato, Sarah Ludford, Metin Kazak ja Magor Imre Csibi ALDE-ryhmän puolesta

Monica Frassoni, Elly de Groen-Kouwenhoven ja Claude Turmes Verts/ALE-ryhmän puolesta

Giusto Catania, Roberto Musacchio, Vittorio Agnoletto ja Umberto Guidoni GUE/NGL-ryhmän puolesta

etnisyyteen perustuvasta romanien väestönlaskennasta Italiassa

Euroopan parlamentin päätöslauselma etnisyyteen perustuvasta romanien väestönlaskennasta Italiassa

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeudet ja perusvapaudet, tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteet, oikeuden ihmisarvoon, yksityisyyteen ja henkilötietojen suojeluun, lasten oikeudet, vähemmistöön kuuluvien henkilöiden oikeudet sellaisina kuin ne on tunnustettu kansainvälisissä ja eurooppalaisissa ihmisoikeuksissa ja perusvapauksia suojelevissa sopimuksissa ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja siihen liittyvässä oikeuskäytännössä¹ sekä perusoikeuskirjassa ja lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa,
- ottaa huomioon EU:n perussopimukset ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2, 6 ja 7 artiklan sekä EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan (muun muassa rotuun ja etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän vastaiset toimet), 12 artiklan (kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää koskeva kielto), 17 artiklan (unionin kansalaisuus), 18 artiklan (vapaa liikkuvuus) ja 39 artiklan sekä sitä seuraavat artikkelit (työntekijöiden vapaa liikkuvuus),
- ottaa huomioon neuvoston direktiivin 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta ja erityisesti siinä annetut määritelmät välittömästä ja välillisestä syrjinnästä, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä,
- ottaa huomioon komission yksiköiden työasiakirjan romanien osallistamista edistävistä yhteisön välineistä ja politiikoista² sekä perusoikeusviraston vuosikertomuksen 2008,
- ottaa huomioon aiemmin antamansa päätöslauselmat muun muassa romaneista, rasismista ja muukalaisvihasta, syrjinnän torjuntatoimista ja vapaasta liikkuvuudesta³,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan ja 103 artiklan 2 – 5 kohdan,

¹ etenkin asiassa D.H. ja muut vastaan Tšekin tasavalta annetussa päätöksessä

² SEC(2008)2172.

³ Euroopan parlamentin 28. huhtikuuta 2005 antama päätöslauselma romanien tilanteesta Euroopan unionissa, 1. kesäkuuta 2006 antama päätöslauselma romaninaisten tilanteesta Euroopan unionissa ja 17. marraskuuta 2007 antama päätöslauselma Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetun direktiivin 2004/38/EY soveltamisesta ja 31. tammikuuta 2008 antama päätöslauselma romaneja koskevasta Euroopan unionin strategiasta.

- A. ottaa huomioon, että EU on yhteisö, jonka arvot perustuvat demokratiaan ja oikeusvaltioon, ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin, tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen, vähemmistöön kuuluvien henkilöiden suojelelu mukaan lukien, ja että EU on sitoutunut torjumaan rasismia ja muukalaisvihaa sekä mihin tahansa EY:n perustamissopimuksen 12 ja 13 artiklassa mainituista syistä perustuvaa syrjintää,
- B. ottaa huomioon, että kyseisiä arvoja sovelletaan EU:ssa syrjinnän torjuntaa ja vapaata liikkuvuutta koskevien direktiivien sekä niitä tukevien politiikkojen kautta, ja että jäsenvaltioiden on noudatettava niitä tinkimättä ja pidättäytyttävä toimista, jotka saattaisivat heikentää niitä,
- C. ottaa huomioon, että romanit ovat rasismien ja syrjinnän pääasiallisia kohteita, minkä seikan viimeaikaiset hyökkäykset ja väkivaltaisuuudet romaneja kohtaan Italiassa ja Unkarissa ovat osoittaneet todeksi ja mitä käsitystä viimeisimmät Eurobarometri-mielipidetiedustelut ovat entisestään vahvistaneet,
- D. ottaa huomioon, että komissio tähdentää yksikköjensä työasiakirjassa sitä tosiasiaa, että jäsenvaltiot voivat jo nyt turvautua lukuisiin unionin lainsäädäntö- ja rahoitusvälineisiin ja politiikkoihin torjuakseen romaneiden syrjintää ja edistääkseen romaneiden osallisuutta ja kotoutumista, erityisesti turvautumalla tämän alan hyvien käytäntöjen vaihtamiseen ja edistämiseen,
- E. ottaa huomioon, että romaniväestö on yleiseurooppalainen etnis-kulttuurinen yhteisö ilman omaa kansakuntaa tai valtiota ja että sen vuoksi EU:lla on erityinen vastuu laatia romaneja koskeva unionin strategia ja politiikka yhdessä jäsenvaltioiden kanssa,
- F. ottaa huomioon, että Italian hallitus hyväksyi 21. toukokuuta 2008 asetuksen, jossa julistettiin hätätila liikkuvan väestön yhteisöjen Campanian, Lazion ja Lombardian alueilla sijaitsevien leirien osalta¹ ja joka perustuu väestönsuojelusta 24. helmikuuta 1992 annettuun lakiin numero 225, jossa hallitukselle annetaan valtuudet julistaa hätätila, kun on kyse "luonnonmullistuksesta, katastrofista tai muusta tapahtumasta, johon vastaaminen edellyttää sen voimakkuuden ja laajuuden vuoksi poikkeuksellisia valtuuksia ja menetelmiä",
- G. ottaa huomioon, että kyseisen asetuksen jälkeen pääministeri antoi 30. toukokuuta 2008 lisämääräyksiä² ("ordinanze"), joissa
- Rooman, Milanon ja Napolin prefektit nimitettiin romanihätätilan valtuutetuiksi,
 - edellä mainituille valtuutetuille annetaan poikkeukselliset valtuudet henkilöiden tunnistamiseksi, alaikäiset henkilöt mukaan lukien ja myös sormenjälkien ottamisen avulla,
 - hätätilavaltuutetut valtuutetaan toteuttamaan tarpeellisia toimia sellaisia henkilöitä vastaan, joiden kohdalla on ryhdytty tai voitaisiin ryhtyä hallinnollisiin tai oikeudellisiin karkotustoimiin,

¹ Italian valtion virallinen lehti numero 122, 26.5.2008.

² Määräys numero 3676 Lazion osalta, määräys numero 3677 Lombardian osalta ja määräys numero 3678 Campanian osalta, Italian valtion virallinen lehti numero 127, 31.5.2008.

- valtuutettujen sallitaan poiketa (tosin oikeusvaltion periaatteita ja EU:n lainsäädäntöä soveltaen) useista säädöksistä, jotka koskevat laajaa, perustuslaillisiin oikeuksiin (kuten henkilön oikeus saada tietoa tilanteesta, jossa häneen sovelletaan sormenjälkien ottamisen kaltainen hallinnollinen menettely) liittyvää aihepiiriä, sekä vaatimuksesta, jonka mukaan ainoastaan vaaralliseen tai epäiltyyn tai henkilöllisyytensä kertomisesta kieltäytyvään henkilöön voidaan soveltaa henkilöllisyyden selvittämistoimia, joihin sisältyy valokuvaamista, sormenjälkien ottamista tai antropometristen tietojen keräämistä,
- H. ottaa huomioon, että asetuksessa hätätila julistettiin yhden vuoden ajaksi 31. toukokuuta 2009 saakka,
- I. ottaa huomioon Italian sisäministerin ilmoittaneen useaan otteeseen, että sormenjälkien keräämisen tarkoituksena on toteuttaa väestönlaskenta Italian romaniyhteisön keskuudessa ja että hän aikoo sallia sormenjälkien ottamisen leireissä asuvilta romaneilta, myös alaikäisiltä, tavanomaisesta lainsäädännöstä poiketen, ja vakuuttaneen, että Italia aikoo jatkaa kyseisiä tunnistamistoimia, jotka saadaan päätökseen 15. lokakuuta mennessä Milanossa, Roomassa ja Napolissa,
- J. ottaa huomioon, että sormenjälkiä on jo alettu kerätä Italiassa, etenkin Milanossa ja Napolissa, ja että kansalaisjärjestöjen antamien tietojen mukaan prefektit ovat tallentaneet kyseisiä tietoja tietokantaan,
- K. ottaa huomioon, että komission jäsenet Jacques Barrot ja Vladimír Špidla ovat tässä yhteydessä painottaneet EU:n tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteiden merkitystä ja vahvistaneet, että EU:n lainsäädännössä rotuun ja etniseen alkuperään perustuva syrjintä on selkeästi kielletty,
- L. ottaa huomioon, että Unicef, Euroopan neuvoston pääsihteeri ja Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ovat tuoneet esille huolensa ja että viime mainittu on lähettänyt Italian hallitukselle muun muassa rasismia, muukalaisvihaa ja romanien ihmisoikeuksien suojelemista koskevan muistion,
- M. ottaa huomioon, että Italian tietosuojeluviranomainen on pyytänyt toimivaltaisilta viranomaisilta ja erityisesti Rooman, Milanon ja Napolin prefekteiltä tietoja mahdollisuudesta kerätä romaneilta, myös alaikäisiltä, sormenjälkiä, koska viranomainen on huolestunut siitä, että siihen voi liittyä myös ihmisarvoon vaikuttavaa syrjintää, erityisesti jos on kyse alaikäisistä,
- I. kehottaa Italian viranomaisia pidättäytymään romanien, alaikäiset romanit mukaan lukien, sormenjälkien keräämiseltä, sillä kyse olisi selkeästi rotuun ja etniseen alkuperään perustuvasta ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklassa kielletystä syrjivästä toimenpiteestä sekä syrjinnästä yhtäällä romanitaustaisten EU:n kansalaisten tai liikkuvien yhteisöjen jäsenten ja toisaalla muiden kansalaisten, joita ei vaadita mukautumaan kyseisiin menettelyihin, välillä;

2. jakaa Unicefin tunteman huolen ja pitää kestävämmänä sitä, että lasten suojelemiseksi rikotaan heidän perusoikeuksiaan ja kriminalisoidaan heidät, sekä Euroopan neuvoston ja monien kansalaisjärjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen huolestuneisuuden ja katsoo, että paras keino suojella romanilasten oikeuksia on varmistaa koulutuksen, asuntojen ja terveydenhuollon saatavuus osallisuutta ja kotouttamista koskevien politiikkojen mukaisesti sekä suojella heitä hyväksikäytöltä;
3. yhtyy komission kantaan, jonka mukaan kyseiset toimet rikkovat välitöntä ja välillistä syrjintää koskevaa kieltoa, etenkin sellaisena kuin se on vahvistettu neuvoston direktiivissä 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta ja kirjattu EY:n perustamissopimuksen 12, 13 ja 17–22 artiklaan;
4. toistaa käsityksensä, jonka mukaan syrjäytymistä lisäävät politiikat eivät koskaan voi torjua tehokkaasti rikollisuutta eikä niillä edistetä rikosten ehkäisemistä ja turvallisuutta;
5. tuomitsee jyrkästi ja yksiselitteisesti kaikenlaisen romaneihin ja muihin "mustalaisiksi" leimattuihin ihmisiin kohdistetun rasismien ja syrjinnän;
6. kehottaa jäsenvaltioita tarkistamaan ja kumoamaan sellaiset säädökset ja politiikat, joilla romaneja syrjitään rodun tai etnisyyden perusteella joko välittömästi tai välillisesti, ja pyytää neuvostoa ja komissiota valvomaan, miten jäsenvaltioissa sovelletaan EU:n perussopimuksia ja EU:n antamia direktiivejä syrjintää torjuvista toimenpiteistä ja vapaasta liikkuvuudesta, jotta varmistetaan niiden yhdenmukainen ja tinkimätön täytäntöönpano, sekä ryhtymään aiheellisiin toimiin, mikäli sitä ei ole varmistettu;
7. kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti Italian hallituksen hyväksymät lainsäädäntö- ja toimeenpanotoimet sen tarkistamiseksi, ovatko ne EU:n perussopimusten ja lainsäädännön mukaiset;
8. tuo julki huolensa sen Italian hallituksen antamiin hallinnollisiin päätöksiin ja määräyksiin sisältyvän väitteen johdosta, jonka mukaan romanien leirien olemassaolo suurten kaupunkien tuntumassa muodostaa itsessään vakavan sosiaalisen hätätilan, joka vaikuttaa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen ja joka siten oikeuttaa hätätilan julistamisen 12 kuukauden ajaksi;
9. on huolestunut siitä, että hätätilan julistamisen vuoksi prefektit, joille on siirretty toimivaltaa kaikkien toimenpiteiden toteuttamiseksi, voivat ryhtyä erityisiin toimiin lainsäädännöstä poiketen, kuten sormenjalkien kerääminen, sellaisen säädöksen perusteella, joka koskee väestönsuojelua "luonnonmullistuksen, katastrofin tai muun tapahtuman" sattuessa, mikä ei ole asianmukainen tai oikeasuhteinen ratkaisu tässä nimenomaisessa tapauksessa;
10. kehottaa neuvostoa ja komissiota lujittamaan edelleen EU:n romanipolitiikkoja käynnistämällä romaneja koskevan EU:n strategian sellaisten jäsenvaltioiden ja kansalaisjärjestöjen toteuttamien toimenpiteiden ja hankkeiden tukemiseksi ja

edistämiseksi, jotka koskevat romanien ja etenkin romanilasten kotouttamista ja osallistamista;

11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita antamaan romaneja koskevan EU:n strategian ja romanien integraation vuosikymmenen puitteissa lainsäädäntöä ja laatimaan politiikkoja romaniyhteisöjen tukemiseksi ja samalla edistämään heidän kotoutumistaan kaikilla aloilla, sekä käynnistämään rasismin ja syrjinnän torjuntaohjelmia kouluissa, työpaikoilla ja tiedotusvälineissä;
12. toistaa tässä yhteydessä, että on tärkeää kehittää EU:n ja kansallisen tason strategioita, hyödyntäen täysimääräisesti EU:n rahastojen tarjoamia mahdollisuuksia, romanien koulumaailmassa kohtaaman rotuerottelun lopettamiseksi, hyvälaatuisen koulutuksen saatavuutta koskevan tasaveroisuuden varmistamiseksi romanilapsille (osallistuminen valtaväestön koulutuspalveluihin, erityisapurahojen ja harjoittelijaohjelmien käyttöönotto), romanien pääsyn työmarkkinoille varmistamiseksi ja parantamiseksi, yhtäläisten mahdollisuuksien saada terveydenhoitoa ja sosiaaliturvaetuksia tarjoamiseksi, asuntojen järjestämiseen liittyvien syrjivien käytäntöjen torjumiseksi ja romanien sosiaaliseen, taloudelliseen, kulttuuriseen ja poliittiseen elämään osallistumisen lisäämiseksi;
13. suhtautuu myönteisesti komission päätöksen perustaa syrjinnän torjumista käsittelevä työryhmä, jossa kaikki jäsenvaltiot ovat edustettuina, ja pyytää, että Euroopan parlamentin asiasta vastaava valiokunta saa olla mukana työryhmän työssä ja saa kaikki sitä koskevat tiedot; kehottaa asiasta vastaavaa valiokuntaansa käynnistämään vuoropuhelun jäsenvaltioiden kansallisten parlamenttien kanssa tästä kysymyksestä;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvoston pääsihteerille, Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetulle, Unicefille ja Italian tietosuojeluviranomaiselle.